

Magistrát hlavního města Prahy
Odbor územního rozvoje
Jungmannova 29
111 21 Praha 1
ID datové schránky: 48ia97h

V Praze, dne 11. 01. 2022

Námítky spolku Arnika – Centrum pro podporu občanů k návrhu Aktualizace č. 5 Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy (ZÚR)

I. Stav věci

V souladu s ustanovením § 22 a § 39 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, Odbor územního rozvoje MHMP, jako příslušný orgán územního plánování, informoval o zahájení řízení o vydání Aktualizace č. 5 Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy (dále jen „Aktualizace č. 5 ZÚR HMP“) oznámením o konání veřejného projednání návrhu uvedené Aktualizace č. 5 ZÚR HMP. Souběžně byla vystavena a projednávána dokumentace Vyhodnocení vlivů Aktualizace č. 5 ZÚR HMP na udržitelný rozvoj území (dále jen „VVURÚ“).

Nejpozději do 7 dnů ode dne druhého veřejného projednání, tj. do 11. 01. 2022 včetně, lze uplatnit (dle § 39 odst. 2 stavebního zákona a ve spojení s ustanoveními § 172 odst. 1 a 5 správního řádu), námítky a připomínky k vystavenému návrhu Aktualizace č. 5. ZÚR HMP a dokumentaci VVURÚ.

Arnika – Centrum pro podporu občanů využívá jako zmocněný zástupce veřejnosti (dle § 23 stavebního zákona) tohoto oprávnění a podává na základě věcně shodných připomínek námítky, které se vztahují k celému území hl. m. Prahy. (Verze ze dne 11. 1. 2022 je doplněna oproti verzi z 23. 11. 2021.)

II. Konkrétní námítky

1. Úvod

Úkolem ZÚR je řešit základní uspořádání území hlavního města Prahy v duchu udržitelného rozvoje, stanovit konkrétní podmínky koncepce ochrany a rozvoje přírodních, kulturních a civilizačních hodnot, stanovit koncepci uspořádání území hl. m. Prahy, určit umístění celoměstsky, metropolitně i celostátně významné veřejné infrastruktury (dle definice veřejné infrastruktury ve stavebním zákoně - všech jejích nadmístně významných složek).

ZÚR určují koridory a stanovují podmínky pro realizaci celoměstsky i regionálně významných staveb, zařízení a opatření. Tato koordinace veřejných zájmů z různých oblastí (přírodní, kulturní a civilizační) nadmístního měřítka je v ZÚR klíčová. Aby tento předpoklad mohl být naplněn, musí být podmínky a úkoly nastavené ZÚR komplexní a zároveň konkrétní.

Dosud platné znění ZÚR výše uvedené splňuje, což se mnohokrát prokázalo v situacích, kdy konkrétně a jasně formulované požadavky na ochranu a rozvoj kulturních, přírodních a civilizačních hodnot celého města či centra nebo specifické požadavky na jednotlivá, ZÚR vymezená, rozvojová či transformační území byly podrobnější než podstatně obecnější regulativy Územního plánu sídelního útvaru hl. m. Prahy.

V tomto ohledu by aktualizace č. 5 ZÚR měla buď přinášet pouze minimální změny, anebo dále doplňovat a zpřesňovat tyto požadavky. Je naprosto nepochopitelné, proč některé body týkající se transformačních území či celé části kapitol mizí, když již byly přechozími aktualizacemi kodifikovány a obstály i před soudními přezkumy ZÚR.

Již ověřené celoměstské koncepce by měly být dále zpřesňovány či upraveny v případě, kde od poslední aktualizace ZÚR vznikly nové požadavky na uspořádání území – z důvodu nutnosti čelit aktuálním celospolečenským výzvám, které jsou často vyjádřené jednotlivými strategickými dokumenty: Strategickým plánem hl. m. Prahy, Plánem udržitelné mobility Prahy a okolí, Plánem adaptace na klimatickou změnu a dalšími či Management plánem ochrany světového kulturního dědictví historického centra Prahy.

ZÚR jako ověřený, závazný a vymahatelný nástroj z pohledu koordinace mnohdy protichůdných zájmů v území je nutno za účelem souladu veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území dalšími aktualizacemi dále posilovat, zpřesňovat a zlepšovat, nikoli ve prospěch soukromých zájmů vyklešovat. Proto k návrhu aktualizace č. 5 ZÚR uplatňujeme následující námítky.

2. Radikálnost aktualizace působí jako skryté pořízení nových ZUR

Návrh aktualizace č. 5 ZÚR je natolik rozsáhlý a natolik mění platné ZÚR včetně základní koncepce uspořádání území, že vzbuzuje pochybnosti, jestli se jedná o aktualizaci ZÚR anebo o pořízení zcela nových ZÚR. Tato radikální aktualizace není jako celek ani v jednotlivých bodech dostatečně věcně odůvodněna. Aktualizace je tak v rozporu se svým vlastním zadáním, které požaduje zcela konkrétní zpřesnění či prověření jednotlivých částí ZÚR, návrh aktualizace namísto toho zasahuje do základní koncepce uspořádání území na úrovni kraje (tzv. polycentrické uspořádání - viz níže) a do dalších základních koncepčních otázek či priorit rozvoje Prahy. Potenciální soudní přezkum tak může vzhledem k radikálnosti změn a nedostatečnosti odůvodnění, zrušit celou aktualizaci ZÚR či většinu jejích částí.

Radikálnost změn aktualizace ZÚR může značně zkomplikovat průběh projednávání s dotčenými orgány státní správy (DOSS), městskými částmi (MČ) i veřejností, požadavky vzešlé z tohoto projednávání prodlouží proces pořizování aktualizace a výsledná podoba aktualizace je velmi nejistá – ta bude jistá až ve chvíli, kdy bude aktualizace schválena a vstoupí v platnost. Nejistota ohledně výsledné podoby ZÚR i termínu schválení aktualizace, může mít dopad i na pořizování Metropolitního plánu (MPP), který musí být se ZÚR v souladu.

3. Rozpory v jednotlivých zveřejněných verzích

Úplné znění textové části po Aktualizaci č. 5 ZÚR HMP na str. 29 uvádí: „*Letiště čl. 131 PÚR,*

koridor L1: „Nová paralelní vzletová a přistávací dráha (VPD), vzletové a přistávací prostory (VPP) letiště Praha-Ruzyně včetně souvisejících odbavovacích kapacit, modernizace zázemí a bezpečnosti provozu letiště.“ ZÚR upřesňují vymezený koridor, viz pododíl d) 6.4.1. V ZÚR se pro toto letiště používá výhradně název Letiště Václava Havla Praha.“

Text s vyznačením změn Aktualizace č. 5 ZÚR HMP na stejném místě uvádí: „Letiště - L1 Nová paralelní vzletová a přistávací dráha (VPD), vzletové a přistávací prostory (VPP) letiště Praha-Ruzyně.“

Příloha č. 1 — Výroková část Aktualizace č. 5 ZÚR HMP A) **textová část** je stejná jako úplné znění textové části a jiná než text s vyznačením změn.

Aktualizace č. 5 AZUR je mimořádně obsáhlá, přesouvá celé části úpravy, upravuje AZUR v celé jejich šíři, tj. neaktualizuje stav pro jeden záměr či na základě jedné změny. Aktuální účinné Zásady územního rozvoje nejsou v době tvorby námitek zveřejněny. Veřejnost i dotčené orgány tedy budou s velkou pravděpodobností pracovat s textem s vyznačenými změnami, protože tak lze nejnázem zjistit provedené změny. Vyznačené změny však neodpovídají skutečnému textu, který bude schválen. Rozpor v jednotlivých verzích je tak zcela zásadní, znesnadňuje veřejnosti (i dotčeným orgánům státní správy) seznámení se se skutečným obsahem aktualizace a vyjádření se k této aktualizaci.

4. Grafická část výroku

Příloha č. 1 — Výroková část Aktualizace č. 5 ZÚR HMP B) grafická část obsahuje pouze jeden koordinační výkres. Všechny jevy v jednom obrazovém dokumentu jsou na hraně srozumitelnosti. Výkresy s rozkreslenými jednotlivými jevy jsou sice zveřejněny, ale pouze v příloze C. V této příloze se však nelze spoléhat na jejich správnost (viz námitka k rozporu v textové části).

Dále požadujeme, aby ZÚR po aktualizaci č. 5 zachovaly či dále zpřesňovaly obsahovou hodnotu grafické části výroku platných ZÚR a neredukovaly grafickou část výroku ZÚR. Aktualizace ZÚR včetně grafické části výroku musí zachovávat či zpřesňovat jednotlivé prvky platných ZÚR, a tím zvyšovat jednoznačnost výkladu. ZÚR musí přesně a jednoznačně popisovat úkoly pro podrobně plánovací dokumentaci (včetně jejich grafického vymezení) a především, protože jsou používány i pro rozhodování v území, jasně formulovat pravidla pro toto rozhodování (opět včetně grafického vymezení).

5. Rozpor s ostatními strategickými dokumenty hl. m. Prahy

Požadujeme uvedení Aktualizace do souladu se strategickými dokumenty hl. m. Prahy, zejm. Strategickým plánem hl. m. Prahy a Strategií adaptace hl. m. Prahy na klimatickou změnu.

Dlouhodobým problémem metropole je nízká schopnost implementace strategických dokumentů do závazných regulativů, mezi něž patří i Zásady územního rozvoje. Strategický plán hl. m. Prahy mj. stanovuje vize Prahy pro rok 2030 v kontextu vizuality města (koncepte „krásného města“ a dále např. kap. 1. 3. Strategického plánu hl. m. Prahy) s ohledem na veřejná prostranství a udržitelnou dopravu. Konkrétně pro vymezení nové výstavby stanovuje: „Nová výstavba se koncentruje v dříve zanedbaných místech a tvoří novou vrstvu města se vším, co k městu patří: bydlením, prací, obchody, školami a školkami a to vše propojené přívětivými ulicemi, náměstími a parky“ (str. 7). Aktualizace ZÚR je skrze vypuštění či úpravu konkrétních částí aktuálně platných ZÚR v rozporu s tímto ustanovením Strategického plánu hl. m. Prahy. Obdobně Aktualizace skrze tyto úpravy ohrožuje strategické koncepty stanovené v dalších kapitolách (posilování komunitních vazeb – Občanská společnost, str. 12; autenticita a ochrana historického jádra – Autentické město,

str. 15; Územní soudržnost – Soudržné město, str. 19; Krásné město a v této kapitole stanovené koncepce ochrany historického dědictví a veřejných prostranství, str. 20, ad.).

Obdobně je Aktualizace v rozporu s principy Strategie adaptace hl. n. Prahy na klimatickou změnu, a to již z hlediska souladu se základním účelem strategie (Snížení zranitelnosti hlavního města Prahy vůči dopadům změny klimatu s cílem zabezpečit kvalitní životní prostředí pro obyvatele města v budoucnosti), a dále také s hlavními a specifickými cíli Strategie adaptace, konkrétně zejm. body A) Adaptace na zvyšování teploty, tepelný ostrov města a vlny horka, B) Adaptační opatření na snížení dopadů přivalových dešťů, povodní a dlouhodobého sucha na území hl. m. Prahy, E) Adaptační opatření v oblasti udržitelné mobility.

Pro zajištění efektivního a reálného přizpůsobení Prahy dopadům klimatické změny je třeba uplatňovat cíle Strategie adaptace hl. m. Prahy na klimatickou změnu zejména v závazných regulačních dokumentech, jako jsou Zásady územního rozvoje hl. m. Prahy. Obdobně je taková implementace nutná i v případě prosazování vizí Strategického plánu. Aktualizace namísto toho stávající podobu ZÚR od cílů definovaných ve zmíněných dokumentech odvádí a zhorší budoucí možnosti jejich naplňování.

6. Rozpor se závaznými mezinárodními úmluvami v oblasti památkové péče

Článek 7 Politiky územního rozvoje uvádí: „Politika územního rozvoje ČR s ohledem na jedinečnost charakteru území a struktury osídlení České republiky zohledňuje požadavky na udržitelný rozvoj území a územní 10 soudržnost, které pro Českou republiku vyplývají z členství v EU, z mezinárodních smluv, z členství v mezinárodních organizacích (OSN, OECD, Rada Evropy) a dalších mezinárodních dohod, smluv a úmluv, vztahujících se k územnímu rozvoji, ve kterých je Česká republika jednou ze smluvních stran⁴. Politika územního rozvoje ČR bere v potaz i záměry obsažené v dokumentech územního rozvoje sousedních států.“

Ve mezinárodních smluv uvádí: „Viz např. dokumenty Habitat, Pařížská dohoda, Agenda OSN pro udržitelný rozvoj 2030, dokumenty Výboru pro politiku územního rozvoje při OECD, Řídící principy trvale udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu z roku 2000, Lublaňská deklarace o územní dimenzi udržitelného rozvoje z roku 2003, Úmluva o biologické rozmanitosti, Evropské perspektivy územního rozvoje z roku 1999, Stav a perspektivy území Evropské unie (aktualizované znění 2011), Evropská úmluva o krajině, Obnovená strategie EU pro udržitelný rozvoj, Strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu z roku 2013, Územní agenda Evropské unie, strategie Evropa 2020, Lipská charta o udržitelných evropských městech, Toledská deklarace z roku 2010, Charta evropského plánování z roku 2013 a další dokumenty.“

Ustanovení § 41 odst. 5 stavebního zákona stanoví: „Kraj je povinen bez zbytečného odkladu uvést do souladu zásady územního rozvoje se schválenou politikou územního rozvoje nebo územním rozvojovým plánem. Do té doby nelze rozhodovat a postupovat podle částí zásad územního rozvoje, které jsou v rozporu se schválenou politikou územního rozvoje nebo územním rozvojovým plánem.“

Pokud tedy Politika územního rozvoje prohlašuje za závazný široký výčet mezinárodních dokumentů, je tento výčet obdobně závazný i pro Zásady územního rozvoje, které s ní musí být v souladu.

Požadujeme proto uvedení aktualizace ZÚR do souladu s Management plánem ochrany světového kulturního dědictví historického centra Prahy, zejména s jeho požadavky na územní plánování - opatření a zásady MGP týkajících se územního plánování č. 49-75, a to zejména č. 49, 56-62, 66-67, 73-73 a na ně navazujících realizačních cílů (RC) Management Plánu (MGP).

Opatření a zásady MGP, mj.:

6 Vycházet při koncipování právních dokumentů města z Doporučení přijatých Generální konferencí UNESCO, jimiž tento světový mezvládní orgán doporučuje k řešení určitých otázek principy, které by měly být aplikovány v právních předpisech pro řešení otázek týkajících se hmotného a nehmotného kulturního dědictví, včetně dalších relevantních rozhodnutí Výboru pro světové dědictví. V připomínkovém řízení ke koncepčním dokumentům města důsledně dbát, aby i dokumenty, které se nedotýkají památkové péče přímo či výslovně, neobsahovaly principy, které jsou v rozporu se stanovenými standardy památkové péče o různé stránky či složky kulturního dědictví, které jsou stanoveny ve shora uvedených mezvládních právních instrumentech.

27 Nepovolovat výstavbu nových velkokapacitních zařízení občanské vybavenosti v části 001 a při její hranici (viz též opatření č. 108) s jejich požadavky na parkovací stání pro dopravu v klidu. Pouze na základě individuálních posouzení výjimečně povolit výstavbu za podmínky, nevyvolá-li tato výstavba a její parkovací stání narušování archeologických terénů či nebude-li výstavba v konfliktu s památkovým společenským, kulturním či historickým významem přilehlých veřejných prostranství a jejich charakterem. RC 37, RC 34, RC 5 a 16.

32 Zabraňovat ztrátě stávající modelace střešní krajiny a ztrátě působení kompozičních dominant části 001 nepovolováním staveb, resp. nástaveb zvyšujících hladinu zástavby na území části 001. RC 15;

49 (...) Implementovat stanovené cíle Management plánu do koncepčních ÚPD. RC 1

56 V souladu se zájmem na tom, aby část 001 nebyla vizuálně narušena výstavbou výškových budov v ní i v jejím ochranném pásmu s dopadem na OUV části 001 a v souladu s příslušnými rozhodnutími Mezvládního výboru pro světové dědictví č. 31 COM 7B.94, 32 COM 7B.86, 34 COM 7B.82, 35 COM 7B.89, 36 COM 7B.73. zachovat v Metropolitním plánu území se zákazem výškových staveb v části 001 a ve vybraných částech ochranného pásma.

58 Vytipovat lokality vně vnější hranice ochranného pásma, v nichž by výšková zástavba mohla ohrozit panorama Prahy a na tomto základě stanovit v ÚPD zájmové území pro ochranu pražského panoramatu a v ÚPD těchto lokalit stanovit příslušný regulativ

59 VÚPD zajistit příslušnou výškovou a prostorovou regulaci a pohledovou kvalitu zohledňující pohledy z prostoru nivy řeky, jejích břehů a nábřeží vzhledem k hrozícímu narušení vymežujících horizontů převýšenou zástavbou a také vzhledem k hrozící ztrátě průhledů vizuálně propojující prostor řeky s okolním uličním prostorem části 001.

60 V ÚPD a při posuzování staveb respektovat místně specifické charakteristiky výšek historické zástavby lokalit v části 001 a v ochranném pásmu a nevyrovnávat historicky vzniklou výškově diferencovanou hladinu v lokalitě. RC 8, RC 10, RC 15, RC 2, RC 22, RC 24, RC 25, RC 29, RC 30.

62 VÚPD (včetně Metropolitního plánu) vytvořit předpoklady proti přetěžování a ztrátě dosavadního polyfunkčního charakteru části 001 ve prospěch hypertrofie funkcí komerčních, administrativních a turistických, m. j. neúměrných komerčních a administrativních budov na území části 001 a jeho ochranného pásma. Při posuzování každého investičního záměru bránit dalšímu zvyšování míry využití území části 001 a umístování neadekvátních fyzických i funkčních objemů v části 001, vyvolávajících mj. i dopravní zátěž.

66 Zachovat a dodržovat minimální koeficient využití území pro bydlení v části 001 ve stávající ÚPD podporující obytnou funkci v části 001 nebo jiného analogického ukazatele, bude-li v budoucnosti stanoven. RC 32

73 Při budoucí transformaci ploch nádraží a železnice, které ztrácejí nebo již ztratily své původní využití a jsou na území části 001 nebo v bezprostředním kontaktu s ní, novou zástavbou

respektovat formy a míru zástavby v jejich bezprostředním prostorovém kontextu. Za tímto účelem u dosud nezapočatých projektů zpracovávat objemové studie prověřující dopady zástavby tohoto území na OUV části 001 a její vyvážené užívání. Na těchto podkladech zpřesňovat regulační limity dosud nespécifikované zástavby. Zpracovávat závazné regulační plány pro tuto oblast. S respektem k formě zástavby v bezprostředním prostorovém kontextu je třeba přistupovat i k přestavbám účelových staveb s železnicí spojených. RC 2, RC 9, RC 11, RC 13;

RC 32 Ochrana bydlení HC 1, HC 2 Bránit úbytku stálých obyvatel části 001a usilovat o pestrost struktury stálého obyvatelstva z hlediska věkového, rodinného stavu i sociálního, a usilovat o zvyšování jejich QOL. (Ubývání stálých obyvatel části 001 a její transformace na ghetto pro turisty, administrativu a obchod, event. málo početnou skupinu movitých obyvatel, zmrtnělé po část roku, resp. dne, představuje oslabování jedné ze základních funkcí města a ztrátu funkční i stavební autenticity historického bytového fondu, což je v rozporu se zájmy Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví a Mezinárodních prováděcích pravidel k ní.)

RC 33 Ochrana objektů s etickou a bytovou funkcí před nevhodnou transformací stavebního fondu HC 1 Trvale sledovat a čelit tlaku na transformaci historického stavebního fondu části 001 v důsledku trendu ke koncentraci komerčních aktivit a administrativy a hotelových kapacit a s ní souvisejícímu úbytku stálých obyvatel a každodenních a enormních přesunů za zaměstnáním v důsledku kumulace pracovních příležitostí v části 001. Tyto pohyby s sebou také nesou vysoké riziko přetěžování části 001 povrchovou dopravou v klidu i v pohybu, což udržení OUV části 001 nijak neprospívá.

RC 34 Zamezení vzniku neadekvátně velkých komerčních center HC 1, Zastavit na území části 001 a v jeho bezprostřední blízkosti stavební koncentraci obchodu a služeb do dalších nových velkých obchodních center ovlivňujících spíše negativně svým konkurenčním tlakem existenci i pestrost menších komerčních zařízení, což má negativní důsledky pro parter domů a vitalitu některých veřejných prostor.

RC 35, Dopravní zátěž HC 1, HC 2, Snižování dopravní zátěže části 001. Zajistit kvalitní a atraktivní alternativy k individuální automobilové dopravě ke snížení zátěže IAD.

Požadujeme proto uvedení aktualizace ZÚR do souladu s mezinárodními právními závazky České republiky dle Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, Evropské úmluvy o krajině (č. 13/2005 Sbírký mezinárodních smluv), Úmluvy o ochraně archeologického dědictví Evropy (č. 99/2000 Sbírký mezinárodních smluv), Úmluvy o ochraně architektonického dědictví Evropy (č. 73/2000 Sbírký mezinárodních smluv).

7. Souběh přípravy s Metropolitním plánem

Radikálnost změn aktualizace ZÚR může značně zkomplikovat průběh projednávání s dotčenými orgány státní správy (DOSS), městskými částmi (MČ) i veřejností, požadavky vzešlé z tohoto projednávání prodlouží proces pořizování aktualizace a výsledná podoba aktualizace je velmi nejistá – ta bude jistá až ve chvíli, kdy bude aktualizace schválena a vstoupí v platnost. Nejistota ohledně výsledné podoby ZÚR i termínu schválení aktualizace, může mít dopad i na pořizování Metropolitního plánu (MPP), který musí být se ZÚR v souladu.

O návrhu Metropolitního plánu by mělo v příštích měsících proběhnout veřejné projednání - Metropolitní plán by tedy měl být v souladu s platnými ZÚR, na což upozorňovaly mnohá stanoviska, námítky i připomínky DOSS, MČ i veřejnosti. Jak bude řešena situace, kdy budou námítky a připomínky žadající uvedení MPP do souladu se ZÚR vypořádány jako odůvodněné, MPP bude muset být uveden do souladu s platnými ZÚR a následně bude schválena radikální aktualizace ZÚR? MPP bude muset být uveden do souladu se ZÚR po aktualizaci, což ovšem způsobí, že

výsledná podoba MPP bude v rozporu s požadavky DOSS i MČ k MPP, které často vycházely z předchozími aktualizacemi ZÚR již kodifikované koncepce uspořádání území a ochrany a rozvoje hodnot.

8. Nedostatečné odůvodnění

Návrh aktualizace č. 5 ZÚR je natolik rozsáhlý a natolik mění platné ZÚR včetně základní koncepce uspořádání území, že vzbuzuje pochybnosti, jestli se jedná o aktualizaci ZÚR anebo o pořízení zcela nových ZÚR. Tato radikální aktualizace není jako celek ani v jednotlivých bodech dostatečně věcně odůvodněna.

9. Nedostatečné vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území

VVURÚ vyhodnocuje dopady ZÚR v úplném znění po aktualizaci, nikoli vlastní aktualizaci tj. rozdíly mezi platnými ZÚR a návrhem aktualizace, nehodnotí tedy dopady změn způsobených aktualizací. Takové VVURÚ považujeme za nesprávné a nedostatečné - nevyhodnocuje aktualizaci jako takovou, ale celkové znění ZÚR po aktualizaci, což by odpovídalo pořízení úplně nových ZÚR, nikoli pořízení aktualizace. Navíc VVURÚ hodnotí kladně třeba i pouhé zachování obecně vyřčené priority a to dokonce bez ohledu na skutečnost, jestli se její formulace změnila v neprospěch konkrétnosti a vymahatelnosti, např.:

Aktualizace například z textu vypouští preferenci hromadné dopravy (viz vypuštění „vyřešit dopravní obsluhu území při preferování dopravy hromadné“).

VVURÚ přesto hodnotí oblast Prioritní a kvalitní obslužnost veřejnou dopravou jako +2 (tj. přímý pozitivní vliv na skutečnosti uvedené v ÚAP). Vypuštění priority hromadné dopravy z ZÚR v textovém odůvodnění bodu vůbec nehodnotí.

Aktualizace dále z textu vypouští povinnost zvyšovat podíl zeleně a její spojení do ucelených systémů (viz „„Zvyšovat podíl zeleně a spojovat ji do uceleného systému.““).

VVURÚ přesto hodnotí oblast Podpora městské a příměstské zeleně jako +2 (tj. přímý pozitivní vliv na skutečnosti uvedené v ÚAP). Vypuštění povinnosti zvyšovat podíl zeleně z ZÚR v textovém odůvodnění bodu vůbec nehodnotí.

Aktualizace nepodmiňuje nová zastavitelná území vybudováním předchozí kvalitní dopravní obslužnosti, dopravní obslužnost nekoordinuje ani v případě Letiště Václava Havla, kde je to PÚR výslovně vyžadováno.

VVURÚ přesto hodnotí splnění priority č. 24 PÚR (Vytvářet podmínky pro zlepšování dostupnosti území rozšiřováním a zkvalitňováním dopravní infrastruktury s ohledem na potřeby veřejné dopravy a požadavky ochrany veřejného zdraví a v souladu s principy rozvoje udržitelné mobility osob a zboží, zejména uvnitř rozvojových oblastí a rozvojových os. Možnosti nové výstavby je třeba dostatečnou veřejnou infrastrukturou přímo podmínit. Vytvářet podmínky pro zvyšování bezpečnosti a plynulosti dopravy, ochrany a bezpečnosti obyvatelstva a zlepšování jeho ochrany před hlukem a emisemi, s ohledem na to vytvářet v území podmínky pro environmentálně šetrné formy dopravy (např. železniční, cyklistickou.) jako +2, tj. přímý přínos k naplnění priority.

Závěr VVURÚ: „Na základě těchto skutečností je možné konstatovat, že návrh 5. Aktualizace ZÚR hl. m. Prahy posiluje v rozsahu svých kompetencí předpoklady pro vyvážený vztah územních podmínek udržitelného rozvoje území ve smyslu § 18 odst. 1 stavebního zákona.“, je tedy věcně nesprávný.

10. Zachování podmínek pro transformační území, rozvojové a specifické osy a oblasti

Požadujeme zachování či zpřesnění podmínek pro transformační území a rozvojové a specifické osy a oblasti - zachování dle platných ZÚR či další doplnění podmínek pro následné rozhodování o změnách území a úkolů pro podrobnější ÚPD, např. Bohdalec - Slatiny.

Oslabování požadavků zejména na podrobnější územně plánovací dokumentaci ve vymezených rozvojových a specifických osách a oblastech a transformačních územích je problematická z mnoha důvodů. Například T/4 Bohdalec - Slatiny mizí v podmínkách pro následné rozhodování o změnách v území mj. a) „polyfunkční“ obytné čtvrti. Navrhovaná změna dovolí, aby plánovaná výstavba byla monofunkční a neodpovídala výše citovaným požadavkům závazných strategií a mezinárodních úmluv.

Změny v aktualizaci ZÚR jsou tak zásadní, že ve výsledku ZÚR v přístupu k transformačním územím a rozvojovým oblastem a osám neplní svoji roli a jsou tak v rozporu s vyhláškou č. 500/2006 na obsah ZÚR i s PÚR, mj. s čl. 14a Ochrana kulturních a civilizačních hodnot, i cíli a úkoly územního plánování dle stavebního zákona. Kromě skutečnosti, že ZÚR musí být v souladu s právními předpisy a nadřazenou PÚR, je zde vhodné znovu upozornit, že ZÚR slouží i pro rozhodování v území. Dosud platné znění ZÚR výše uvedené splňuje, což se mnohokrát prokázalo v situacích, kdy konkrétně a jasně formulované požadavky na ochranu a rozvoj kulturních, přírodních a civilizačních hodnot celého města či centra nebo specifické požadavky na jednotlivá, ZÚR vymezená, transformační území byly podrobnější než podstatně obecnější regulativy Územního plánu sídelního útvaru hl. m. Prahy. V tomto ohledu by aktualizace č. 5 ZÚR měla buď přinášet pouze minimální změny, anebo dále doplňovat a zpřesňovat tyto požadavky. Je naprosto nepochopitelné, proč některé body týkající se transformačních území či celé části kapitol mizí, když již byly přechozími aktualizacemi kodifikovány a obstály i před soudními přezkumy ZÚR.

11. Zachování obsahu kapitol 1 a 2

Požadujeme v kapitolách 1 Oblast celoměstského centra a 2 Priority územního plánování Prahy zachovat požadavky a úkoly dle platných ZÚR, zejména v částech: „2.4. Ochrana kulturních, přírodních a civilizačních hodnot“ a „Úkoly pro podrobnější územně plánovací dokumentaci“ v plném znění.

Jedním z hlavních úkolů ZÚR je *upřesnění územních podmínek koncepce ochrany a rozvoje kulturních, přírodních a civilizačních hodnot území kraje*. (vyhláška č. 500/2006 Sb.), definice kulturních, přírodních a civilizačních hodnot Prahy a stanovení požadavků na jejich ochranu je nutnou podmínkou k naplnění požadavku vyhlášky. Platné znění ZÚR tento bod naplňují v kapitolách „2.4.1. Ochrana kulturních, přírodních a civilizačních hodnot“ a „Úkoly pro podrobnější územně plánovací dokumentaci“, kde jsou konkrétní požadavky. Při vynechání těchto částí, ZÚR neplní svoji roli a nesplňují požadavky dané vyhláškou. Proto požadujeme tyto pasáže i v aktualizaci ZÚR ponechat, zvláště s ohledem na skutečnost, že ZÚR jsou také závazným podkladem pro rozhodování v území.

12. Zachování upřesnění podmínek koncepce ochrany a rozvoje

V kapitole Upřesnění územních podmínek koncepce ochrany a rozvoje přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území kraje požadujeme zachování znění kapitol dle platných ZÚR:

8.2.1 Upřesnění prostorových podmínek, 8.2.2 Upřesnění podmínek způsobu využití území,

8.2.3 Další podmínky pro Památkovou rezervaci v hlavním městě Praze (PPR) a ostatní

památkové rezervace i památkové zóny, 8.4 Upřesnění podmínek ochrany civilizačních hodnot.

Kapitola Upřesnění územních podmínek koncepce ochrany a rozvoje přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území kraje upřesnění podmínek neobsahuje. Výše uvedené kapitoly platných ZÚR je obsahují, požadujeme jejich zachování.

13. Zachování výčtu subcenter

Požadujeme v kapitole D1) Urbanistická koncepce ploch a koridorů v měřítku kraje zachovat či dále zpřesnit formulaci dle platných ZÚR f) *vytvořit podmínky pro polycentrický rozvoj města a rozvíjet významná centra s podílem celoměstských funkcí – Dejvice, Nové Butovice, Palmovka, Opatov a Pankrác.*

Formulace v aktualizaci ZÚR: f) *vytvoření podmínek pro polycentrický rozvoj souvislého zastavitelného území a na rozvíjení významných subcenter* je bezzubá. ZÚR musí jasně pojmenovávat, o která centra se jedná a jakým způsobem se mají rozvíjet. Výše uvedená obecná floskule polycentrický rozvoj rozhodně nezaručí.

14. Zachování zákazu budování nových velkokapacitních obchodně-společenských objektů

Požadujeme v kapitole D1) Urbanistická koncepce ploch a koridorů v měřítku kraje zachovat formulaci i) *nenavrhování nových velkokapacitních obchodně-společenských objektů plošného charakteru a na zamezení rozsáhlé přestavby stávající zástavby do podoby těchto objektů.* Aktualizace uvádí, že rozsahem těchto objektů má být pouze zvážen, tj. jejich výstavbu umožňuje. S ohledem na udržitelný rozvoj území je nutné trvat na jasném pojmu “nenavrhovat”.

15. Zachování ochrany ochranných pásem

Požadujeme v kapitole D1) Urbanistická koncepce ploch a koridorů v měřítku kraje zachování formulace dle platných ZÚR t) *vytvoření podmínek pro ochranu prostorové scény města, zejména se zřetelem na pohledově exponovaná území viditelná z historického centra města a jeho ochranného pásma.*

Aktualizace vypouští sousloví “a jeho ochranného pásma”, která tedy dále nechrání. Formulace v platných ZÚR, která ochranné pásmo zahrnuje, vychází z požadavků ochrany kulturních hodnot Památkové rezervace v hl. m. Praze a mezinárodních závazků plynoucích ze zařazení PPR na seznam světového kulturního dědictví UNESCO. Omezení ochrany je tak v rozporu se závaznými mezinárodními smlouvami a závazky ČR.

16. Zachování úkolu zvyšovat podíl zeleně

Do kapitoly 2 *Priority územního plánování Prahy* požadujeme doplnit odstavec: „Zvyšovat podíl zeleně a spojovat ji do uceleného systému.“

Územní priorita „Zvyšovat podíl zeleně a spojovat ji do uceleného systému“ je obsažena v platných ZÚR a je nepochopitelné, proč by neměla být v ZÚR i po aktualizaci – je to územní priorita na úrovni kraje a je nutná pro ekologickou stabilitu území kraje. Patří zároveň mezi součást implementace Strategie adaptace hl. m. Prahy na klimatickou změnu do závazných regulativů metropole.

17. Zachování celoměstského systému zeleně

Nesouhlasíme s tím, že se ve znění ZÚR po aktualizaci nepracuje s celoměstským systémem zeleně (CSZ). Požadujeme doplnění CSZ do AZUR včetně jeho grafického vymezení, stanovení úkolů pro podrobnější územně plánovací dokumentaci a konkrétních podmínek pro rozhodování v území zaručujících, aby funkčnost CSZ nebyla narušena, zejména že nedojde k významnému úbytku veřejně přístupných ploch zeleně v posuzované lokalitě.

Odůvodnění aktualizace k tomu uvádí: „Pojem „celoměstský systém zeleně“ není v Aktualizaci ZÚR č. 5 používán, neboť nezapadá do systému nových ÚPD, které jsou pro Prahu připravovány. Navíc není v souladu s požadavky cílů a úkolů územního plánování, zejména potom není v souladu s nejnovějšími poznatky v oboru. V rámci komplexních úprav textu došlo k formálnímu sjednocení pojmů a výrazů napříč textem ZÚR, aby je všechny kapitoly Zásad používaly shodně.“

Celoměstský systém zeleně má ve městě důležitý význam, celý tento systém nelze nahradit parky. Na území města je vymezen celoměstský systém zeleně (CSZ) s cílem vytvořit a chránit ucelenou soustavu nezastavitelných ploch zeleně: a) v zastavitelném území je CSZ založen zpravidla na stávajících vegetačních prvcích na rostlém terénu. Žádoucí je jejich vzájemné propojování. b) v nezastavitelném území je CSZ založen na plošně spojitým systému vegetačních prvků na rostlém terénu, využívajícím a doplňujícím stávající hodnotné prvky zeleně.

18. Zachování pojmu zeleň

Aktualizace nahrazuje pojem „zeleň“ pojmem „park“. Aktualizace to odůvodňuje následovně: „V rámci sjednocení pojmů napříč územně plánovací dokumentací Prahy je v ZÚR odstraněn příliš obecný a nekonkrétní pojem „zeleň“. Je nahrazen přesnějšími výrazy v návaznosti na cíle a úkoly územního plánování a používání soudobé terminologie.“

Zeleň je souhrnem všech volně rostoucích a veřejně přístupných zelených rostlin. Jedná se o důležitý architektonický a krajinný prvek s velmi významnými ekologickými funkcemi. Zeleň je vnímána jako nadřazený pojem pro park. Park je přitom vnímám jako část města nebo krajiny, ve které se nachází udržovaná zeleň. Park často obklopuje některé významnější budovy, např. zámky.

Použitím termínu „park“ dochází ke zmatení významu, které může vést k nejednoznačnému právnímu výkladu předpisu.

19. Vymezení územního systému ekologické stability

Požadujeme, aby byl v aktualizaci ZÚR zpracován ÚSES nadregionální a regionální úrovně jako hierarchicky a lokálně diferencovaný systém – tj. aby byly u jednotlivých skladebných prvků stanoveny cílové vlastnosti a úkoly pro podrobnější územně plánovací dokumentaci. Shodné plošné požadavky na celý systém ÚSES jsou naprosto nedostatečným řešením problematiky ÚSES.

ÚSES byl jednou z nejkritizovanějších částí předchozích aktualizací ZÚR. Současnou aktualizací předkládané vymezení ÚSES s plošnými požadavky na všechny jeho prvky je naprosto nedostatečné. Plošné vymezení požadavků neodpovídá různým místním podmínkám, různým požadavkům vyplývajícím z druhu prvku a jeho hierarchie v systému a z konkrétních specifických lokálních podmínek. Takto plošné vymezení systému ÚSES je pouze formálně splnění povinnosti jeho vymezení, ale reálně je ÚSES na mnoha místech nefunkční – tj. je pouze formálně někde zakreslen, ale na realitu to nemá vliv. Aby byl funkční, musí být požadavky lokálně diferencovány. Způsob řešení ÚSES v AZUR způsobí značné problémy při vymezování v podrobnější územně plánovací dokumentaci, kde bude jeho konkrétní řešení limitováno obsahem ZUR. Výsledkem budou obdobné problémy znemožňující vhodné řešení problematiky ÚSES v ÚP jako při předchozích aktualizacích, způsobující v realitě nefunkčnost systému na mnoha místech. Tím

nejsou splněny cíle a úkoly územního plánování.

20. Vymezení územního systému ekologické stability jako VPO

Nevymezení územního systému ekologické stability jako veřejně prospěšného opatření zpochybňuje smysl vymezení tohoto systému, který umožňuje v případě potřeby ve veřejném zájmu pozemky v krajním případě vyvlastnit, rozhodnutí o zahájení či nezahájení procesu vyvlastnění je v rukou samosprávy, je tedy na její zodpovědnosti, jak konkrétní případ posoudí. ZÚR by rozhodně neměly realizaci veřejně prospěšných opatření bránit či ji komplikovat. Tím nejsou splněny cíle a úkoly územního plánování.

21. Zachování preference hromadné dopravy

Požadujeme, aby byla v ZÚR i po aktualizaci zachována formulace dle platných ZÚR: „*vyřešit dopravní obsluhu území při preferování dopravy hromadné*“.

V aktualizaci dochází k vypuštění formulace „*při preferování dopravy hromadné*“, což má vliv jak na samotnou koncepci rozvoje v ZÚR a následně v územním (Metropolitním) plánu, tak na posuzování jednotlivých záměrů v území, kdy v tomto ohledu byly ZÚR podrobnější než platný ÚP, to vše v neprospěch udržitelného rozvoje, pro který je preference veřejné dopravy klíčová.

22. Vypuštění termínu přiměřená hustota osídlení

Požadujeme termín „*přiměřená hustota osídlení*“ z aktualizace ZÚR odstranit. Odůvodnění AZÚR tento termín nijak blíže nedefinuje. Termín „*přiměřená hustota osídlení*“ není nikde definován a je zavádějící. Termíny v dokumentech, podle kterých je se třeba řídit při územním plánování, musí být jednoznačně určeny, aby nemohlo dojít k rozdílnému výkladu.

23. Vypuštění úkolu vymezení nových ploch pro vodní cesty

Z kapitoly 6.5 Vodní doprava *Úkoly pro podrobnější územně plánovací dokumentaci* (ÚPD) požadujeme odstranění části bodu b) (..) „*případně v návaznosti na úpravy a rozvoj vodní cesty vymezit plochy nové*“, příp. tento bod rozšířit o informaci, jaké plochy, kde, pro jaký druh vodní dopravy a za jakých podmínek mohou být vymezeny nové plochy. Skutečnost, že je Vltavská vodní cesta součástí sítě TEN-T, znamená, že je nutno ji řešit jako součást dopravního systému mezinárodního významu. Z toho např. vyplývá, že by měla být řešeny budoucí možnosti a kapacity nákladní lodní dopravy a je možné, že bude nutné přeřešit Holešovický přístav či vymezit nové plochy dále na sever po proudu řeky. Součástí sítě TEN-T ale rozhodně neznamená potřebu dalšího zkapacitňování průjezdu centrem města pro turistické či rekreační lodě čili prověřování paralelní vodní cesty k plavební komoře Praha-Smíchov novou plavební komorou Praha-Staré Město.

Záměr paralelní vodní cesty považujeme za škodlivý, jak pro životní prostředí obyvatel Prahy, tak za poškozující kulturní hodnoty vnitřního obrazu města - prostoru kulturní krajiny říční nivy i ikonických panoramatických pohledů.

Plavební komoru odmítá jak Praha 1 a Praha 5, tak i hlavní město Praha. Podle samosprávy povede stavba nové komory k vyššímu provozu velkých lodí, který je už nyní v centru Prahy nadměrný - stávajícím smíchovským zdymadlem projíždí ročně zhruba 28 tisíc lodí. Vedení města se bojí většího znečištění ovzduší a hluku, stejně jako narušení atmosféry centra města. Městské části

se proti záměru neúspěšně odvolaly, poté podaly žalobu ke správnímu soudu. Spor o plavební komoru není k dnešnímu dni ukončen a nemá samozřejmě nic společného s aktualizací ZÚR. Bude-li však úkol pro ÚPD v ZÚR po aktualizaci takto vágně formulován spory o tento záměr, jehož škodlivost pro udržitelný rozvoj města již byla mnohokrát prokázána, mohou probíhat nanovo.

Není tedy možné ponechat úkol pro podrobnější (ÚPD) vymezení plochy pro nové vodní cesty, aniž by byl tento úkol blíže specifikován.

24. Variantní vedení metra D

Požadujeme variantní vedení severní části metra D (od Hlavního nádraží na sever), nikoli pouze variantu končící na náměstí Republiky, ať již formou koridorů VPS či formou územní rezervy VPS. Také požadujeme vymezení koridoru či rezervy pro variantu metra D souběh s metrem C v úseku Pankrác – Hlavní nádraží.

Nepovažujeme variantu metra D náměstí Republiky za dostatečně prověřenou jako jedinou možnou, proto je vhodné, aby další zvažované varianty v ZÚR byly obsaženy minimálně jako územní rezervy, a tím bylo umožněno jejich další prověřování a posuzování bez nutnosti čekat na další aktualizaci ZÚR se zanesením těchto koridorů či rezerv.

25. Zachování autobusového nádraží Písnice

Požadujeme zachování plochy pro VPS 600/Z/52 autobusové nádraží Písnice. Nesouhlasíme se zrušením této plochy. Autobusové nádraží v Písnici má snížit počet meziměstských a příměstských autobusů, které obsluhují jižní a jihovýchodní okolí Prahy a spojují Prahu s Jihočeským krajem. MČ Praha 11 dlouhodobě ukazuje na potřebu umístění dopravního terminálu mimo její území. Současné umístění terminálů na Opatově, Hájích a Roztylech je problematické, neboť přivádí dopravu do center zastavěného území. MČ Praha 11 počítala s tím, že autobusové nádraží Písnice převezme část dopravní kapacity, která zatěžuje Jižní Město.

26. Vypuštění vymezení Vestecké spojky

Požadujeme zrušení vymezení nové VPS 910/600/Z/26 Vestecká spojka. Nesouhlasíme s nově vymezenou VPS. VPS Vestecká spojka bude mít výrazný negativní vliv na kvalitu života i zdraví obyvatel Jižního Města, prochází územím, které slouží jako jejich rekreační zázemí.

27. Rozpor s PÚR dopravní obsluha Letiště Václava Havla

Ustanovení § 41 odst. 5 stavebního zákona stanoví: „Kraj je povinen bez zbytečného odkladu uvést do souladu zásady územního rozvoje se schválenou politikou územního rozvoje nebo územním rozvojovým plánem. Do té doby nelze rozhodovat a postupovat podle částí zásad územního rozvoje, které jsou v rozporu se schválenou politikou územního rozvoje nebo územním rozvojovým plánem.“

Politika územního rozvoje v bodu 131 uvádí: „L1 Vymezení: Nová paralelní vzletová a přistávací dráha (VPD), ... Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území: Záměr nové paralelní vzletové a přistávací dráhy koordinovat se záměrem napojení letiště Praha-Ruzyně na

Železniční síť.

Zásady územního rozvoje i po aktualizaci č. 5 sice upravují Koridor Železniční tratě Praha – Letiště Václava Havla Praha – Kladno, ale již nijak neupravují koordinaci nové paralelní dráhy s dopravním napojením. Zásady územního rozvoje přitom obsahují podmínky pro následné rozhodování o změnách v území. Vzájemná koordinace by tak zcela zřejmě měla být obsahem této podmínky. Podmínku neobsahují ani úkoly v úpravě Oblasti zasažené provozem letišť (SL) - Ruzyně (SL/1) a v úpravě bodu d) 6.4.1 Letiště Praha-Ruzyně (Letiště Václava Havla Praha).

28. Rozpor s PÚR zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace

Ustanovení § 41 odst. 5 stavebního zákona stanoví: „Kraj je povinen bez zbytečného odkladu uvést do souladu zásady územního rozvoje se schválenou politikou územního rozvoje nebo územním rozvojovým plánem. Do té doby nelze rozhodovat a postupovat podle částí zásad územního rozvoje, které jsou v rozporu se schválenou politikou územního rozvoje nebo územním rozvojovým plánem.“

Politika územního rozvoje uvádí: „Hospodárně využívat zastavěné území (podpora přestaveb revitalizací a sanací území) a zajistit ochranu nezastavěného území (zejména zemědělské a lesní půdy) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace.“

Aktualizace ZÚR přesto vypouští povinnost zvyšovat podíl zeleně a spojovat je ve společné celky, vypouští koncept zelených klínů, povinnost je vzájemně spojovat, atd.

29. Vypuštění nové ranveje Letiště Václava Havla

Požadujeme bedlivé zvážení možnosti odstranění VPS nová ranvej Letiště Václava Havla.

Negativní vlivy nové ranveje Letiště Václava Havla:

hluk – účelové vymezování ochranného hlukového pásma – na jednu stranu se v připomínkách k EIA kritizuje jeho předimenzovanost (což znamená možnost navýšení leteckého provozu nad kapacitu uvedenou v dokumentaci na úkor práv obyvatel na ochranu zdraví a majetku – viz příloha 16 dokumentace), na druhou stranu jeho zmenšování jakoby tak bylo možné zmenšit hluk jako takový; i nižší setrvalá míra hluku mimo vymezené izofony může být škodlivá - účinky setrvalého hluku v nižších hladinách na lidské zdraví; letadla volí i „nepovolené“ vzletové a přistávací trasy; noční zákaz provozu realizovatelný již nyní, bez nové přistávací dráhy;

počet ovlivněných obyvatel – runway posunuta o 1,5 km směrem k centru města; v EIA nesprávné a neúplné počty obyvatel (dokumentace, příloha 5 posudku);

znečištění ovzduší –Při stanovení cílové provozní kapacity Záměru, resp. hodnocení zatížení prostředí je tedy s ohledem na aktuální legislativu třeba uvažovat i pozadové znečištění benzo(a)pyrenem a PM_{2,5} a celkový imisní příspěvek Záměru pro tyto látky, což v celém procesu EIA nebylo zohledněno – podle EIA srov. Studie 2016 překročen limit prachových částic PM₁₀, PM_{2,5} a benzo(a)pyrenu; zvyk překračovat realizací záměrů imisní limity „jen trochu“ – v součtu to vede k dlouhodobému vystavování lidí nadlimitnímu zatížení; Úroveň pozadového znečištění je tedy možné charakterizovat jako limitní až nevyhovující a poskytující malou až žádnou rezervu pro nové imisní příspěvky ze Záměru - na základě dlouhodobého měření stanice ČHMÚ; v celém procesu EIA nebyl zohledněn nový imisní limit pro PM_{2,5} platný od ledna 2020; V rámci celého procesu EIA nebyla zpracována rozptylová studie pro imisní příspěvek benzo(a)pyrenu a PM_{2,5} ze Záměru ze silniční dopravy, plošných automobilových a energetických zdrojů. Výpočet imisních příspěvků ostatních

polutantů ze silniční dopravy, plošných automobilových a energetických zdrojů byl v rámci celého procesu EIA proveden pouze zastaralou verzí modelů SYMOS a MEFA, nebyly použité aktualizované emisní faktory a taktéž nebyla reflektována metodika pro zpracování rozptylových studií.

zvýšení dopravní zátěže – S výjimkou úseků I/7 – I/6 a I/6 – D5 (kde je podíl letiště 22,5%, respektive 12,9%) se na ostatních požadovaných komunikacích pohybuje procentický podíl dopravy letiště na celkovém dopravním proudu kolem 10%. Zatížení silniční sítě hl. m. Prahy dopravou indukovanou letištěm je tedy významné, proto by zájmové území RS pro provoz Záměru mělo zahrnovat celou komunikační síť Prahy. Toto bylo již provedeno u akustického posouzení, kde byl zpracován *dodatečný rozbor dopadu vlivu automobilové dopravy indukované provozem Letiště Praha na širší komunikační síť hlavního města Prahy a jeho okolí.*

klimatické závazky – Aktuálně jsou relevantní např. rozsudky soudů v Londýně a Vídni k rozšiřování místních letišť s ohledem na mezinárodní klimatické závazky, zej. stanovené v rámci tzv. Pařížské dohody.

turismus – stanovisko MČ Prahy 1 – už nyní v Praze příliš turistů, další navýšení jde proti snaze vrátit do centra města Život, stále obyvatele;

EIA – velmi problematická: nevymezení maximální kapacity provozu (vychází se ze stavu uvedení do provozu, respektive roku 2020); doplňování posudku jeho zpracovatelem; nedostatečné vypořádání připomínek ministerstva Životního prostředí a ministerstva zdravotnictví; problematické prodloužení její platnosti v roce 2016 – hodnocené změny v EIA jsou výrazné (např. změna počtu pojezdových drah, jiný rozsah provozu, zkrácení přistávací dráhy, které znamená nárůst hluku), bylo by potřeba pořídit novou dokumentaci atd. (viz také výše bod ovzduší) – není jasné, jak rozšířené letiště ovlivní Životní prostředí.

30. Rozpor s PÚR ohrožení území suchem

Ustanovení § 41 odst. 5 stavebního zákona stanoví: „*Kraj je povinen bez zbytečného odkladu uvést do souladu zásady územního rozvoje se schválenou politikou územního rozvoje nebo územním rozvojovým plánem. Do té doby nelze rozhodovat a postupovat podle částí zásad územního rozvoje, které jsou v rozporu se schválenou politikou územního rozvoje nebo územním rozvojovým plánem.*“

Politika územního rozvoje uvádí: „*SOB9 Specifická oblast, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem stanovuje úkoly pro územní plánování, mj.: “c) vytvářet územní podmínky pro hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích, tj. dbát na dostatek ploch sídelní zeleně a vodních ploch určených pro zadržování a zasakování vody”. “a) vytvářet územní podmínky pro podporu přirozeného vodního režimu v krajině (...)*“

AZUR neuvádí žádné specifické podmínky pro řešení problematiky sucha na území hl. m. Prahy, s výjimkou: část e) bod 18/ “*V zastavěném a zastavitelném území vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod jako zdroje vody a s cílem zmírňování účinků povodní a sucha.*” Obecnou formulaci podmínky využívání srážkových vod navíc vztahující se pouze k zastavěnému a zastavitelnému území považujeme za naprosto nedostatečnou. AZÚR musí stanovovat podmínky pro rozhodování v území i úkoly pro ÚPD jak v zastavitelném, tak v nezastavitelném území a to nejenom z pohledu hospodaření se srážkovými vodami v zastavitelném území, ale rovněž *podmínky pro podporu přirozeného vodního režimu v krajině, dbát na dostatek ploch sídelní zeleně* atd. tak, aby došlo k reálnému řešení problematiky sucha, obecná formulace bez stanovení podmínek či úkolů pro jednotlivá území (včetně např. rozvojových ploch) je naprosto nedostatečná a neschopná naplnit požadavek PÚR.

31. Absence koncepce polycentrického města

Požadujeme zachování polycentrické koncepce rozvoje města dle platných ZÚR či její upravení či doplnění. Absenci konkrétní polycentrické koncepce rozvoje města s pojmenovanou sídelní strukturou a její hierarchizaci považujeme za zásadní nedostatek aktualizace ZÚR ve srovnání s platnými ZÚR, kde je tato koncepce jasně pojmenována (kromě celoměstského centra jsou zde vymezena i další centra např. - Dejvice, Nové Butovice, Palmovka, Opatov a Pankrác. Návrh aktualizace ZÚR je tak v rozporu s PÚR republikovou prioritou Článek 18 “Podporovat vyvážený a polycentrický rozvoj sídelní struktury. (...)” a s úkoly pro územní plánování Rozvojové oblasti (40) “*OB1 Metropolitní rozvojová oblast Praha a) Koordinovat rozvoj a využití území hlavního města Prahy a Středočeského kraje s důrazem na řešení problémů suburbanizace, včetně odpovídající veřejné infrastruktury. b) Pořídít územní studie řešící zejména vzájemné vazby veřejné infrastruktury. c) Pořídít ve vzájemné koordinaci územní studie řešící problémy suburbanizace, zejména hierarchizaci sídelní struktury a nekoncepční rozvoj.*” Návrh aktualizace ZÚR je tímto též v rozporu s cíli a úkoly územního plánování i se samotným smyslem pořizování ZÚR jako závazného dokumentu stanovující udržitelnou koncepci rozvoje na území kraje. Není možné v aktualizaci ZÚR odbít koncepci kraje s tím, že má být polycentrická a nechat řešení této koncepce na územní plán bez konkrétního a jasného stanovení úkolu pro ÚPD, jak má být tato koncepce stanovena a vyhodnocena.

32. Přehodnocení trasování Pražského okruhu (PO)

Stávající koridor určený pro vedení pražského okruhu požadujeme za neodůvodněný. Požadujeme prověření možností tras vedení PO na území Prahy i Středočeského kraje. Zachování vymezení koridoru dle platných ZÚR bez dalšího prověření a dostatečného odůvodnění zvolené varianty považujeme v rozporu s PÚR (právní stav od 1. 9. 2021) článek 99: “SD4 Vymezení: Dálnice D0 (Pražský okruh, silniční okruh kolem Prahy) propojuje na rozhraní Hlavního města Prahy a Středočeského kraje jednotlivé mezinárodní a republikové trasy do Prahy. Důvody vymezení: Převedení tranzitní silniční dopravy mimo intenzivně zastavěné části města, účelná distribuce zdrojové a cílové dopravy v metropolitní oblasti. Součást TEN-T.” Účelná distribuce zdrojové a cílové dopravy v metropolitní oblasti nebyla v aktualizaci ZÚR prokázána. Především severní část PO je v rozporu s republikovými prioritami PUR (články 14, 16, 20, 21). Zásah PO do přírodního parku Drahaň - Troja, do krajiny říční nivy i do hustě osídlených oblastí (Suchdol,...) považujeme za neodůvodněné, neopodstatněné a v rozporu s prioritami PUR.

Nedostatečné prověření trasování Pražského okruhu je také v rozporu s se strategickými dokumenty i mezinárodní závazky ČR:

Šestiproudá dálnice skrz Prahu je v rozporu se strategickými dokumenty a klimatickými závazky ČR a EU

- **Strategický rámec ČR:** omezení tempa suburbanizace, snižování dojížděky autem, omezení emisí CO₂ x prohloubí problém suburbanizace, usnadní dojížděku autem, povede ke zvýšení emisí CO₂
- **Strategický plán hl. města Prahy:** město krátkých vzdáleností, podpora šetrné dopravy, rozvoj příměstské krajiny x dálnice nenaplnuje koncept města krátkých vzdáleností, ohrožuje konkurenceschopnost šetrné dopravy a likviduje příměstskou krajinu zejména na severu Prahy
- **Koncepce městské a aktivní mobility:** snížení potřeb po mobilitě plánováním rozvoje města, změna chování lidí k většímu využívání alternativ k autu x zvyšuje mobilitu pro cesty autem a nemotivuje lidi k využívání ekologických druhů dopravy
- **Dopravní politika ČR:** rozvoj dopravy v energeticky nenáročné a environmentálně šetrné podobě x rozvoj dopravy v energeticky nejnáročnější a environmentálně nejškodlivější podobě
- **Plán udržitelné mobility Prahy a okolí:** zvýšení prostorové efektivity dopravy, snížení uhlíkové stopy, zvýšení finanční udržitelnosti, zlepšení lidského zdraví x snížení prostorové efektivity dopravy, zvýšení uhlíkové stopy, snížení finanční udržitelnosti, zhoršení lidské zdraví
- **Klimatický plán hl. města Prahy:** snižování intenzity automobilové dopravy, snížení emisí CO₂ o 45% do roku 2030 x zvyšování intenzity automobilové dopravy, zvýšení emisí CO₂
- **Evropská strategie pro udržitelnou mobilitu:** snížení závislosti na fosilních palivech, přesun k udržitelnějším druhům dopravy x zvýšení závislosti na fosilních palivech, podpora energeticky a prostorově nejnáročnějšího druhu dopravy
- **Zelená dohoda pro Evropu:** zavádění čistších, levnějších a zdravějších forem soukromé a veřejné dopravy, snížení emisí CO₂ z dopravy o 90% do roku 2050 x prosazování nejvíce znečišťujících, nejdražších a pro zdraví nejhorších forem dopravy, zvýšení emisí CO₂

Zdroj: rozumnadoprava.cz

33. Nezákonné, neodůvodněné a matoucí vymezení zastavitelného území

Nesouhlasíme s definicí pojmu zastavitelné území v aktualizaci ZUR. "Pro účely ZÚR hl. m. Prahy, navazujících územně plánovacích dokumentací a územně plánovacích podkladů se rozumí: f) zastavitelným územím území, které je v grafické části ZÚR znázorněno jako městská krajina, s výjimkou enkláv otevřené krajiny, a zastavitelná území v příměstské krajině a které vymezení a případně doplní navazující podrobnější územně plánovací dokumentace," ZUR nemohou stanovovat vlastní definici zastavitelného území v rozporu s definicí ve stavebním zákoně, natož určovat, že definice v ZUR se bude týkat i "navazující UPD A UPP". ZUR musí vymezovat zastavitelné území v souladu se stavebním zákonem a v souladu s tím, co ZUR dle stavebního zákona a prováděcích vyhlášek mají činit: totiž vymezovat zastavitelná území krajského významu a má být mj. posouzení jejich vynětí ze ZPF. V odůvodnění ZUR pak má být jasně vyhodnocena a odůvodněna přiměřenost zásahu do vlastnických práv a do veřejného zájmu z hlediska cílů a úkolů územního plánování "hospodárného využití území", "harmonického prostředí" atd. (např. nejsou-li vhodnější plochy už dříve vymezené jako zastavitelné v blízkosti), přiměřenosti zásahu do přírodního prostředí, oslunění, potenciálu ochlazení území (vymezení území se vzrostlými stromy vs. louky, pole jako nově zastavitelného) atd. Tento proces nelze obcházet výše uvedenou nezákonnou definicí v ZUR.

34. Jednoznačné vymezení zastavitelného území či úkolů k jeho vymezení

Požadujeme jednoznačné a odůvodněné vymezení zastavitelného území v aktualizaci ZUR, anebo stanovení konkrétních úkolů a podmínek k jeho vymezení územním plánem. Mezi návrhem předloženým ve společném jednání a nyní ve veřejném projednání došlo ke změně definice pojmů. V návrhu ve společném jednání byl silný vztah mezi typem krajiny a zastavitelností území. Například otevřená krajina byla definována jednoznačně jako nezastavitelné území. Z výkresu uspořádání území v grafické části ZÚR tak vyplýval jednoznačný závěr, která území by měla být zastavitelná a která nezastavitelná. Přestože vzhledem k měřítku výkresu ZÚR bylo jasné, že vymezení hranic je do určité míry abstraktní a že hranice mezi zastavitelným a nezastavitelným územím budou dále zpřesněny na nižší úrovni plánování (v územním plánu), byla jasná základní struktura území. V upraveném návrhu pro veřejné projednání však byl jednoznačný vztah mezi typem krajiny a zastavitelností vypuštěn. Například v kapitole f) se sice stále určuje "v enklávách otevřené krajiny zachovat vysoké přírodní a krajinné hodnoty; pro dosažení tohoto cíle udržet nezastavitelnost těchto území" ale kromě této deklarované snahy "udržet nezastavitelnost" se již nikde neurčuje, že enklávy otevřené krajiny jsou nezastavitelné.

V kapitole b) bylo doplněno: "Míra určitosti vymezení městské krajiny, sídel v Přípraží, otevřené krajiny, enkláv otevřené krajiny a krajinného rozhraní je dána měřítkem grafické části ZÚR. Úkolem pro podrobnější územně plánovací dokumentaci je tyto prvky vymezit v úrovni lokalit územního plánu a tím upřesnit jejich hranice v detailu náležejícím podrobnější dokumentaci."

Aktualizace ZÚR fakticky rezignuje na vymezení jasné struktury rozdělení na zastavitelné a nezastavitelné území. To je v rozporu se zákonnou úlohou ZUR i s cíli a úkoly územního plánování.

35. Zachování zelených klínů

Nesouhlasíme se zrušením tzv. zelených klínů ve výkresu uspořádání území. Na zelené klíny je v textové části ZÚR ve znění po aktualizaci stále výslovně odkazováno (v podkapitole d) 1 odstavec 1 písm. o), v kapitole e) odstavci 1 číslo 11/). Zelené klíny plní zde důležitou roli v zajištění vyváženého rozvoje města (jako významná přírodní a rekreační území) a tedy musejí zůstat vymezeny i ve výkresové části. Tzv. enklávy otevřené krajiny nelze považovat za plnou náhradu zelených klínů, protože v některých částech enklávy pokrývají menší části území, například v okolí vodní nádrže Džbán nebo část svahu nad Trojou by tak pozbyla vyšší stupeň ochrany.

35. Požadujeme zpřesnění vymezení tzv. enkláv otevřené krajiny dle skutečného stavu a hodnoty území

Nesouhlasíme s vymezením hranic tzv. enkláv otevřené krajiny (resp. zelených klínů) a požadujeme zpřesnění hranic dle skutečného stavu území. Např. uvnitř hranice enklávy otevřené krajiny v k.ú. Troja ve výkresu uspořádání území má být do enklávy otevřené krajiny zahrnuto i území sadu a lesa okolo usedlosti Vavrouška severně od ulice Pod Havránkou, konkrétně pozemky parc. č. 1092, 1093, 1094, 1095, 1100, 1102/1, 1102/2, 1102/3, 1103, 1104, 1105/1, 1105/2, 1105/6, 1105/7, 1105/8 a 1108 v k. ú. Troja. Jde o hodnotné území městské krajiny, které s výjimkou samotné usedlosti Vavrouška nebylo dosud zastavěno. Stávajícím územním plánem je vymezeno jako nezastavitelné. Podle dosud platných ZÚR jde o součást zeleného klínu, tedy významné nezastavitelné a nestavební plochy směřující z otevřené krajiny do celoměstského centra. Případné zastavění této plochy by mělo

výrazně negativní dopad na pohodu bydlení v okolních obytných čtvrtích, a to zejména z hlediska vlivu na kvalitu ovzduší, rozložení teplot a hladinu hluku i na možnosti rekreace obyvatel.

36. Nejednoznačnost a konkrétnost textové i výkresové části

Požadujeme právní jednoznačnost pojmů i vymezení ploch a koridorů ve výkresech AZUR. Taktéž formulace podmínek pro rozhodování v území i úkolů pro ÚPD musí být konkrétní a jednoznačná. Jak bylo mj. na konkrétních příkladech ukázáno výše - příliš obecné, vágní či nejasné formulace, anebo různé používání pojmů napříč ZUR způsobí jejich právní nejednoznačnost a nevymahatelnost. A ZUR tudíž nebudou plnit svůj účel - nebudou závazným dokumentem stanovujícím udržitelný rozvoj území na úrovni kraje. Je třeba mít na paměti, že ZUR nejenže stanovují koncepci v měřítku 1:100 000, ale jsou rovněž používány pro rozhodování v území.

37. Absence adaptačních opatření

AZÚR nestanovuje potřebná opatření či požadavky pro adaptaci hl. m. Prahy na změnu klimatu, čímž nesplňuje mj. republikové priority čl. 25 (*“Vytvářet podmínky pro preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami v území...”*) a 28 (*“Pro zajištění kvality života obyvatel zohledňovat potřeby rozvoje území v dlouhodobém horizontu...”*). Požadavky na adaptační opatření se musí vztahovat k jednotlivým územím (jiné musí být např. pro celoměstské centrum, jiné pro rozvojové plochy atd.) a to buď v úkolech pro územně plánovací dokumentaci, anebo v podmínkách pro rozhodování v území (podle toho, jestli jde o rozvojové území, nebo území k ochraně). Absence diferencovaných požadavků vzhledem k adaptaci na změnu klimatu způsobuje, že AZÚR nesplňuje požadavky na udržitelný rozvoj území a tím neplní cíle a úkoly územního plánování.

38. Absence vymezení rozvojových oblastí a rozvojových os

Požadujeme, aby AZÚR vymezovala nadmístní rozvojové oblasti a osy a stanovovala pro ně podmínky a úkoly pro ÚPD. Nevymezením nadmístních rozvojových oblastí a os je AZÚR v rozporu s PÚR a neplní požadavky stavebního zákona a jeho prováděcích vyhlášek a je rovněž v rozporu se svým vlastním zadáním (zprávou o uplatňování), které v části e) 3. stanovuje konkrétní požadavky na úpravy podmínek rozvojových oblastí. Úkolem ZÚR je mj. zpřesnění vymezení rozvojových oblastí a rozvojových os [§ 32 odst. 1 písm. b) stavebního zákona] vymezených v politice územního rozvoje a vymezení oblastí se zvýšenými požadavky na změny v území, které svým významem přesahují území více obcí (nadmístní rozvojové oblasti a nadmístní rozvojové osy). AZÚR vymezení rozvojových oblastí a os dle platných ZÚR ruší (*“ZÚR nevymezují žádné nadmístní rozvojové oblasti, ani žádné nadmístní rozvojové osy.”*) a namísto toho uvádí: *“Území Prahy je, v souladu s PÚR, v rozsahu celého administrativního území kraje součástí rozvojové oblasti OB1 Metropolitní rozvojová oblast Praha (čl. 40 PÚR)”*(...) *“Úkolem pro podrobnější územně plánovací dokumentaci je tyto prvky vymezit v úrovni lokalit územního plánu a tím upřesnit jejich hranice v detailu náležejícím podrobnější dokumentaci.”*(...) Takové “vymezení” a úkoly jsou naprosto nedostatečné. AZÚR se tak tváří, že rozvojovou oblastí je celé území Prahy stejnoměrně - Bubny, Vysočany stejně tak jako Vinohrady, či Satalice, anebo dokonce Klánovický les či Olšanské hřbitovy. Je absurdní, aby AZÚR takto rezignovala na svůj účel - totiž vymezení rozvojových území v měřítku kraje a řešení jejich vazeb na veřejnou dopravu atd. AZÚR musí vymezit nadmístní rozvojové oblasti a osy a stanovit pro ně podmínky a úkoly pro ÚPD dle jejich významu a polohy ve městě.

III. Závěr

Aktualizace ZÚR č. 5 výrazně oslabuje ochranu přírodních, kulturních a civilizačních hodnot hl. m. Prahy, zpochybňuje již kodifikované a soudními přezkumy uznané ZÚR v platném znění, je v rozporu se svým vlastním zadáním (zprávou o uplatňování), komplikuje možnost realizovat některé klíčové stavby veřejné dopravní infrastruktury či zajistit funkčnost USES, zatímco jiné infrastrukturní stavby, jejichž potřebnost a smysluplnost byla mnohokrát zpochybněna, umožní (stavby pro individuální automobilovou dopravu – vnitřní i vnější městský okruh i jednotlivé radiály). Aktualizace ZÚR č. 5 zpochybňuje celoměstskou koncepci rozvoje dle platných ZÚR, je v rozporu s přijatými městskými strategiemi i právními předpisy a ve výsledku tak naprosto rezignuje na svou roli závazného dokumentu řešícího udržitelný rozvoj území na celoměstské úrovni.

POŽADUJEME PROTO VÝRAZNÉ PŘEPRACOVÁNÍ PŘÍSLUŠNÉ AKTUALIZACE ZÚR TAK, ABY VÝSLEDNÉ ZNĚNÍ PLNILO SVOJI ÚLOHU ZÁVAZNÉHO DOKUMENTU CHRÁNÍCÍHO PŘÍRODNÍ, KULTURNÍ A CIVILIZAČNÍ HODNOTY A URČUJÍCÍ TRVALE UDRŽITELNOU KONCEPCI ROZVOJE.